

KONSTYTUCJA 3 MAJA

- Uchwalona w roku 1791, podczas obrad Sejmu Wielkiego, Konstytucja 3 maja, była wielkim osiągnięciem polskich reformatorów i wyrazem XVIII- wiecznej myśli. Była pierwszą tego typu ustawą w Europie i drugą na świecie.
- W tym roku przypada 232. rocznica tego wydarzenia, ale wspominając polską pierwszą konstytucję warto przypomnieć, że jej sukces nie trwał długo i przyczynił się do II rozbioru Rzeczypospolitej. W bieżącym roku, przypada również 100. rocznica uchwalenia konstytucji marcowej, która była wyrazem tworzenia niepodległego państwa polskiego po długich latach niewoli.
- Poniższa prezentacja przypomina również o konstytucji kwietniowej z 1935 roku, która chociaż budziła i budzi wiele kontrowersji, pozwoliła na istnienie władz polskich na uchodźctwie w okresie II wojny światowej i po jej zakończeniu.

*Zapraszam do obejrzenia.
Emilia Chrebor-Paciorek*

- +
-
-

NAJWAŻNIEJSZE POLSKIE KONSTYTUCJE

+

•

○

Konstytucja 3 maja

Pierwszą polską konstytucją była **Konstytucja 3 maja**, uchwalona przez **Sejm Czteroletni** w **1791r.** Była ona odpowiedzią na potrzebę przeprowadzenia reform, a po upadku państwa stanowiła symbol dążenia do odrodzenia przez cały okres zaborów.

Jest to pierwsza konstytucja w Europie, oraz druga na świecie - zaraz po amerykańskiej.

Obowiązywała ona do 23 listopada 1793 roku.

UCHWALENIE KONSTYTUCJI 3 MAJA 1791 R.,

**AUTORSTWA
JANA MATEJKI**

Postanowienia Konstytucji 3 maja:

- Ustanowienie katolicyzmu jako religii panującej, przy równoczesnym zachowaniu tolerancji religijnej i wolności wyznania.
- Zmiana ustroju państwowego na monarchię konstytucyjną.
- Zniesienie Liberum veto;
- Zniesienie podziału Rzeczypospolitej na Koronę i Wielkie Księstwo Litewskie.
- Zniesienie wolnej elekcji;
- Zakazano zawiązywania konfederacji.
- Zakazano posiadania prywatnych wojsk.
- Sejm miał być zwoływany co 2 lata.
- Co 25 lat miał się zwoływać sejm dla poprawy konstytucji, jako jedyny sejm miał on prawo zmienić dokument państwowy. Podczas jego trwania senat miał rolę jedynie rady starszych; pełnił funkcję doradczą.
- Wprowadzenie organu władzy: Komisji Policji, sprawującej nadzór głównie nad miastami

REKOPIS KONSTYTUCJI 3 MAJA:

W Imię Boga w Trojcy Świętej jedynego.

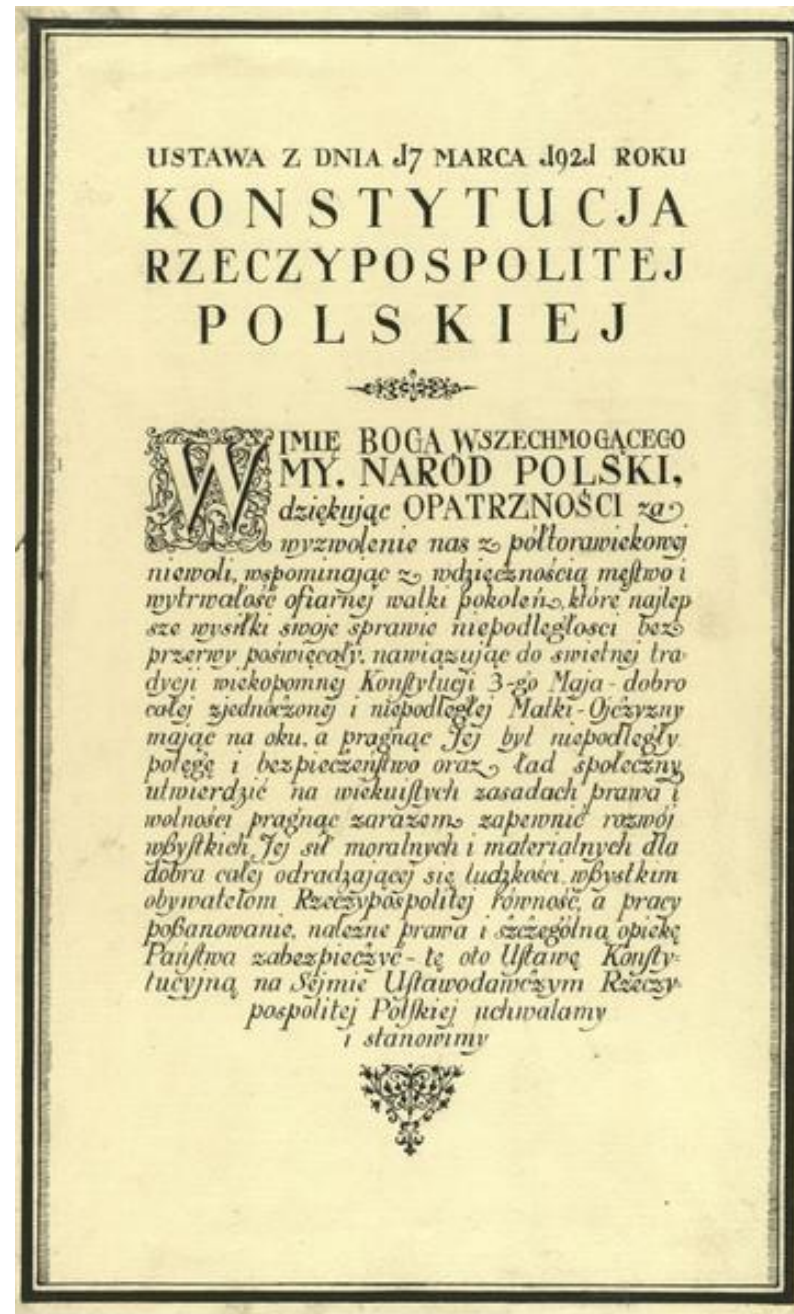
Stanisław August z Bożej Łaski, y Woli. Narodu
Król Polski, Wielki Xiążę Litewski, Ruskij, Pruski,
Mazowiecki, Żmudzki, Nijowski, Wołyński, Podolski,
Podlaski, Inflancki, Smoleński, Siewierski, y Szermie-
chowski, wraz z Stanami Skonfederowanemi w Litwie
podwojney Narod Polski reprezentującemi.

Uznając iż Los Nas wszystkich, do ugruntowania, y wy-
duszenia Konstytucji Narodowej i edynie Lawist, Stugim
doświadczeniem poznawszy kadawierne Rzędu Naszego Władcy,
a chcąc korzystać z pory, w jakiej się Europa znajdnie, y z tej
dogorywającej chwili, która Nas samym sobie, wrota, wolni
do hanbiących Obcy przemocy, Makazów, cenież drożey nadszycie
nad szeregami Obobistą, Eksystencyą, Polityczną, niepodległości, Le-
wężną, y wolność wewnętrzną Narodu, którego los w ręce Na-
sze jest powierzony, chcąc orax na błogosławieństwo, na widzenie
Współczesnych, y przyszłych Pokoleń zastawić, mimo przeszkod,
które w Nas namiętności sprawować mogą, dla dobra powszechnego
dla ugruntowania wolności, dla ocalenia Ojczyzny Naszej, y jej
granice, z największą stałością, Duchą, niniejszą Konstytucję
uchwalamy, y tak ocalowicie, za Świętą, za niewzruszoną, dotła-
niemy, dopóki by Narod w czasie Prawem przepisany, wyraża
Wolę swoją, niecznał potrzeby odmiany w niej jakiego Art.
ktu. Do której to Konstytucji, dalsze Ustawy Sejmu terażniejszego
we wszystkim stosować się mają. —

1.
Religia Panująca
Religia Narodowa, panująca, jest y będzie Wiara Święta Rzy-
mska

Konstytucja marcowa

Kolejną ważną konstytucją jest konstytucja marcowa, powstała 17 marca 1921 roku. Została ona uchwalona przez Sejm Ustawodawczy, a opublikowana w czerwcu tego samego roku. Wiele jej postanowień weszło w życie dopiero po wyborach do parlamentu w 1922 roku i wyborze prezydenta. Obowiązywała do 23 kwietnia 1935. Warto wspomnieć, że była to pierwsza nowoczesna polska konstytucja.

Jakie były postanowienia tej konstytucji?

- 1+ Polska stała się republiką parlamentarną.
2. Prezydent miał być wybierany co 7 lat przez Zgromadzenie Narodowe.
3. Pojawił się trójpodział władzy.
4. Prezydent miał prawo do rozwiązywania sejmu po warunkiem, że zgodzi się na to 3/5 osób uprawnionych do głosowania.
5. Władza sądownicza jest niezależna od prezydenta i rządu.
6. Prezydent ma prawo do wybrania premiera.
7. Ochrona mienia oraz życia.
8. Wolne media.
9. Konstytucja gwarantowała także prywatność, tajemnicę korespondencji.

Konstytucja kwietniowa

Została podpisana przez prezydenta Ignacego Mościckiego 23 kwietnia 1935 roku i weszła w życie już następnego dnia. Wprowadzała ona system prezydencki o charakterze autorytarnym. Była ona najdłużej obowiązującą konstytucją.

**CEREMONIA
PODPISANIA PRZEZ
PREZYDENTA RP
IGNACEGO
MOŚCICKIEGO
KONSTYTUCJI 1935 R.**

1670199

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłoszono
ustawę następującej treści:

Ustawa Konstytucyjna z dnia 23 kwietnia 1935r.

I. Rzeczpospolita Polska.

Art. 1.

(1) Państwo Polskie jest wspólnym dobrem wszystkich obywateli.

(2) Wskazane walką i ofiarą najlepszych swoich synów ma być przekazywane w spadku dziejowym z pokolenia w pokolenie.

(3) Każde pokolenie obowiązane jest wysiłkiem własnym wzmacniać siłę i powagę Państwa.

(4) Za spełnienie tego obowiązku odpowiada przed potomnością swoim honorem i swoim imieniem.

Art. 2.

(1) Na czele Państwa stoi Prezydent Rzeczypospolitej.

(2) Na Nim spoczywa odpowiedzialność wobec Boga i historii za losy Państwa.

(3) Jego obowiązkiem naczelnym jest troska o Państwo, gotowość obronna i stanowisko w świecie.

W osobie skupia się jednolita i niepodzielna państwowa.

Art. 73, poz. 497) nadaje się brzmienie:

„Kmiciana niniejszej ustawy konstytucyjnej wymaga ustawy konstytucyjnej i że uchyla się art. 2 ustawy z dnia 8 marca 1921r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 146).”

Prezydent Rzeczypospolitej

Mosiejak

Prezes Rady Ministrów

W. Ciesielski

Minister Spraw Wewnętrznych

Minister Spraw Zagranicznych

M. Jędrzejowski

M. Tosiński

Minister Spraw Włoskich

Minister Skarbu

M. Ławandzki

Minister Sprawiedliwości

J. Michałowski

Minister Wyznań Religijnych
i Cwiczenia Publicznego

W. Jędrzejowski

Minister Robót i Reform Rolnych

J. Komar

Minister Przemysłu i Handlu

M. Hayer Rajchman

Minister Komunikacji

M. Jędrzejowski

Minister Opieki Społecznej

J. Jędrzejowski

Minister Poczt i Telegrafów

M. Jędrzejowski

Kontrowersje związane z nową konstytucją

Według opozycji uchwalono ją z naruszeniem zasad konstytucji marcowej, dotyczących zmiany konstytucji.

W 1944r. w ogłoszonym w Moskwie manifeście Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego uznał konstytucję kwietniową za bezprawną, co było podstawą odrzucenia ciągłości prawnej rządu RP na uchodźstwie.

Postanowienia konstytucji:

- Przekazywała ona większość władzy prezydentowi. Stawał się on odpowiedzialny za swoje decyzje tylko przed "Bogiem i historią". Prezydent w praktyce stanowił władzę ustawodawczą i sądowniczą. + •
- Wzmocnieniu uległa również rola premiera i rządu, ale byli odpowiedzialni zarówno przed prezydentem, jak i sejmem.
- Rola sejmu została znacznie ograniczona. Szczególnie ucierpiał Senat, gdzie część senatorów wybierano w głosowaniu, a część wybierał prezydent. ○

+
•
◦

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

+
•
◦

Zuzia Białkowska 8s

Źródła:

1. https://historia.wikia.org/pl/wiki/Konstytucja_3_Maja#Postanowienia_konstytucji
2. https://pl.wikipedia.org/wiki/Konstytucja_3_maja#/media/Plik:Konstytucja_3_maja_rekopol_1.jpg
3. https://pl.wikipedia.org/wiki/Konstytucja_marcowa
4. https://pl.wikipedia.org/wiki/Historia_konstytucji_w_Polsce
5. <https://brainly.pl/zadanie/2037415>
6. <http://info.wyborcza.pl/temat/wyborcza/konstytucja+1921>
7. https://pl.wikipedia.org/wiki/Konstytucja_kwietniowa
8. <https://www.rp.pl/Historia/310249930-Jak-III-RP-zdeptala-konstytucje-kwietniowa.html>
9. <https://eszkola.pl/historia/konstytucja-kwietniowa-1935-8296.html>